

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/13/2022
Identifikačné číslo spisu: 1114213381
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1114213381.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: HOTELTEC s.r.o., so sídlom Partizánska cesta 116A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 627 593, právne zastúpený: BOLOŠ & PARTNERS s.r.o., Horná 23, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 866 261, proti žalovanému: HRAMESA, s.r.o., Hviezdoslavovo nám. 16, 811 02 Bratislava, IČO: 44 798 181, právne zastúpený: Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s.r.o., Mickiewiczova 2, 811 07 Bratislava, IČO: 35 951 087, o zaplatenie 54.000,10 Eur s prísl., v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. novembra 2021, č. k. 3Cob/181/2019-365, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) svojím v poradí prvým rozsudkom zo dňa 4. júla 2017, č. k. 34Cb/120/2014-125, žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že dňa 11. mája 2010, bola uzatvorená medzi žalobcom - v právnom postavení predávajúceho, (ďalej ako „predávajúci“), obchodnou spoločnosťou Tatra - Leasing, s.r.o. - v právnom postavení kupujúceho, (ďalej ako „Tatra - Leasing, s.r.o.“ alebo ako „kupujúci“), a žalovaným -v právnom postavení konečného užívateľa, (ďalej ako „konečný užívateľ“), uzatvorená kúpna zmluva č. 31100093 (ďalej len „Zmluva“). Na základe predmetnej Zmluvy, bol žalobca ako predávajúci, povinný dodať kupujúcemu hnutelný majetok špecifikovaný v Prílohe č. 2 Zmluvy - vybavenie gastronomických prevádzok v nákupnom centre EUROVEA, Příbinova 1, Bratislava (ďalej aj ako „predmet kúpy“) a kupujúci bol povinný zaplatiť kúpnu cenu vo výške 430.000,- Eur, a to do 4 dní po obdržaní potvrdeného Preberacieho protokolu o prevzatí predmetu kúpy žalovaným od predávajúceho a po obdržaní faktúry na kúpnu cenu vystavenú predávajúcim. V zmysle Zmluvy mal žalovaný zaplatiť

žalobcovi zálohu na kúpnu cenu za predmet kúpy vo výške 150.590,- Eur, ešte pred uzatvorením Zmluvy, na základe ústne uzatvorenej kúpnej zmluvy, čo sa však podľa tvrdenia žalobcu nestalo, pretože v skutočnosti zaplatil žalovaný žalobcovi ako zálohu na kúpnu cenu len sumu vo výške 96.589,90 Eur, existuje teda zo dňa 6. mája 2010 naďalej pohľadávka žalobcu voči žalovanému vo výške 54.000,10 Eur. Žalovaný uviedol, že voči žalobcovi má vysporiadané a uhradené všetky záväzky, bola uhradená celá záloha vo výške 150.590,-Eur. Ako doklad o svojom tvrdení predložil okresnému súdu kartu dlhodobého majetku - ročné odpisy a vyjadrenie k zadanému účtovnému prípadu účtovníkom, zo dňa 2. marca 2017. Žalobca akcentoval, že v článku VII. kúpnej zmluvy uviedol, že žalovaný mu uhradil celú zálohu vo výške 150.590,- Eur, keďže bol tlačенý dodávateľmi, nakoľko bol v omeškaní s platením záväzkov voči nim, a žalovaný nemal dostatok finančných prostriedkov. Na základe písomnej uzatvorenej kúpnej zmluvy, ktorú podpísal predávajúci ako žalobca, kupujúci Tatra Leasing, s.r.o. a konečný užívateľ ako žalovaný, vyplýva, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu vo výške 150.590,- Eur a následne sa s touto sumou ďalej vysporiadavali zmluvné strany jednak v jej čl. VII. a jednak v čl. VIII. zmluvy. Súd prvej inštancie nechal do úvahy tvrdenia žalobcu, že žalovaný mu reálne neuhradil žalovanú sumu vo výške 54.000,10 Eur, nakoľko žalobca nenamietal neplatnosť ustanovenia - čl. VII. v uzatvorenej kúpnej zmluve č. 31100093, v ktorej slobodne prejavil svoju vôľu a potvrdil, že mu bola žalovaným uhradená celá záloha t.j. v sume vo výške 150.590,- Eur, na čo nadväzujú potom následne ďalšie dojednania ohľadom započítania vzájomných pohľadávok žalobcu ako predávajúceho a leasingovej spoločnosti Tatra leasing, s.r.o. ako kupujúceho (čl. VIII. kúpnej zmluvy), ako aj započítanie leasingovej spoločnosti Tatra leasing, s.r.o. ako kupujúceho a konečného užívateľa (čl. IX. kúpnej zmluvy). Žalobca v konaní uviedol iba, že si kúpnu zmluvu riadne neprečítal a uzatvoril ju preto v takom znení, nakoľko „ho tlačili veritelia“, hoci v čl. X. vyhlásil, že „zmluva bola uzatvorená na základe jeho pravej, slobodne, určite, vážne a zrozumiteľne prejavenej vôle a s jej obsahom súhlasí, čo potvrdzuje svojim podpisom“. Súd prvej inštancie preto nepovažoval na základe uvedených skutočností nepredloženie žalovaným v konaní účtovného dokladu o úhrade spornej sumy vo výške 54.000,10 Eur za rozhodujúce pri posudzovaní oprávnenosti žalovaného nároku, a preto žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) ako súd odvolací uznesením zo dňa 25. júla 2018, č. k. 3Cob/9/2018-184, odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 4. júla 2017 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v zmysle Zmluvy mal žalovaný zaplatiť žalobcovi zálohu na kúpnu cenu za predmet kúpy vo výške 150.590,- Eur ešte pred uzatvorením Zmluvy, na základe ústne uzatvorenej kúpnej zmluvy, čo sa však nestalo, pretože v skutočnosti zaplatil žalovaný žalobcovi ako zálohu na kúpnu cenu len sumu vo výške 96.589,90 Eur. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevykonal dokazovanie, ktoré v konaní navrhoval žalobca na preukázanie úhrady dohodnutej zálohy a teda aj celej kúpnej ceny. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu preukázané zaplatenie sumy 66.589,90 Eur dňa 11. mája 2010 a sumy 30.000,- Eur dňa 17. februára 2010. Krajský súd ďalej uviedol, že žalobca nemôže predložiť súdu dôkaz o nezaplatení žalovanej sumy, pretože takýmto dôkazom ani nemôže disponovať a v konaní je teda na žalovanom, aby preukázal hodnovernými dôkazmi, že splnil svoju povinnosť zo zmluvy a kúpna cena bola žalobcovi zaplatená, a pokiaľ žalovaný nepreukáže v konaní splnenie záväzku zo zmluvy, dostáva sa do situácie neunesenia dôkazného bremena. Podľa názoru odvolacieho súdu je jednoznačným dôkazom o splnení povinnosti žalovaného buď výpis z účtu žalovaného preukazujúci úhradu dohodnutej zálohy na účet žalobcu alebo iný účtovný doklad preukazujúci splnenie záväzku žalovaného. V konaní takýto doklad (dôkaz) predložený nebol a súd prvej inštancie na návrh žalobcu dokazovanie v tomto smere nevykonal. Skutočnosť, že v článku VII. kúpnej zmluvy je uvedené, že žalovaný uhradil celú zálohu vo výške 150.590,- Eur, nemohla podľa názoru odvolacieho súdu bez ďalšieho (pokladničný doklad, výpis z účtu...) preukázať úhradu kúpnej ceny. Úlohou súdu prvej inštancie bolo preto v zmysle zrušujúceho uznesenia krajského súdu zo dňa 25. júla 2018 doplniť dokazovanie v naznačenom smere, vysporiadať sa so všetkými opodstatnenými námietkami žalobcu, týkajúcich sa uplatneného príslušenstva pohľadávky a dohodnutých poplatkov.

2.2. Odvolací súd sa následne stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že uplatnený nárok nie je

premlčaný.

3. Okresný súd svojím v poradí druhým rozsudkom zo dňa 14. júna 2019, č. k. 34Cb/120/2014-288, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 54.000,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00% ročne zo sumy 54.000,10 Eur od 12. mája 2010 do zaplatenia (výrok I.), vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.).

3.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že existencia ústnej kúpnej zmluvy platne uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným vyplýva jednak z predloženej časti Leasingovej zmluvy č. 31100093 zo dňa 11. mája 2010 v spojení s čl. VII, VIII a IX Kúpnej zmluvy zo dňa 11. mája 2010, ako aj z výsluchu žalobcu, pričom existencia povinnosti žalovaného zaplatiť zálohu na kúpnu cenu nepriamo vyplynula aj z výsluchu žalovaného, ktorý uviedol, že zo strany žalovaného bola žalobcovi uhradená celá záloha vo výške 150.590,- Eur. Okresný súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že z Kúpnej zmluvy zo dňa 11. mája 2010 vyplynul nárok žalovaného voči žalobcovi na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 150.590,- Eur, ďalej postúpenie pohľadávky žalovaného z titulu bezdôvodného obohatenia vo výške 150.590,- Eur na spoločnosť Tatra-Leasing, s.r.o. ako kupujúceho, zápočet pohľadávky spoločnosti Tatra-Leasing, s.r.o. získanej postúpením od žalovaného vo výške 150.590,- Eur na pohľadávku žalobcu ako predávajúceho z Kúpnej zmluvy na zaplatenie časti kúpnej ceny a zápočet pohľadávky spoločnosti Tatra-Leasing, s.r.o. voči žalovanému na zaplatenie splátky vo výške 150.500,- Eur s pohľadávkou žalovaného voči spoločnosti Tatra-Leasing, s.r.o. na zaplatenie odplaty za postúpenie pohľadávky žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia na spoločnosť Tatra-Leasing, s.r.o. vo výške 150.590,- Eur.

3.2. Okresný súd sa ďalej zaoberal spornou otázkou v konaní, ktorou bola existencia žalobou uplatnenej pohľadávky žalobcu voči žalovanému vo výške 54.000,10 Eur, a to s poukazom na vyhlásenie žalobcu a žalovaného v čl. VII Kúpnej zmluvy č. 31100093 o zaplatení celej zálohy na kúpnu cenu žalobcovi vo výške 150.590,- Eur a dohodu žalobcu a žalovaného o tom, že dňom účinnosti písomnej Kúpnej zmluvy č. 31100093 zo dňa 11. mája 2010 zanikajú všetky ústne a písomné dohody týkajúce sa predmetu kúpy podľa Kúpnej zmluvy. Uviedol, že ku dňu podpisu Kúpnej zmluvy č. 31100093 uzatvorenej dňa 11. mája 2010 medzi žalobcom ako predávajúcim, spoločnosťou Tatra-Leasing, s.r.o. ako kupujúcim a žalovaným, ako konečným užívateľom, došlo k zániku ústnej kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim, obsahom ktorej bola aj dohoda strán o zaplatení zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur žalovaným a predmet plnenia, ktorej bol zhodný s predmetom plnenia podľa písomne uzatvorenej Kúpnej zmluvy zo dňa 11. mája 2010. Povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi zálohu na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur tak predstavovala povinnosť ešte podľa kúpnej zmluvy ústne uzatvorenej medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim (ktorá účinnosťou Kúpnej zmluvy č. 31100093 zo dňa 11. mája 2010 zanikla), táto povinnosť mala byť zo strany žalovaného ku dňu podpisu Kúpnej zmluvy č. 31100093 splnená, čo však žalobca vo vzťahu k časti zálohy na kúpnu cenu vo výške 54.000,10 Eur sporoval.

3.3. Odkazujúc na závery odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení, v zmysle ktorého jednoznačným dôkazom o splnení povinnosti žalovaného, že záloha na kúpnu cenu bola žalobcovi uhradená, je buď výpis z účtu žalovaného preukazujúci zaplatenie dohodnutej zálohy na účet žalobcu alebo iný účtovný doklad preukazujúci splnenie záväzku žalovaného, súd prvej inštancie skonštatoval, že hoci na návrh žalobcu na doplnenie dokazovania uložil žalovanému povinnosť predložiť relevantný listinný dôkaz preukazujúci zaplatenie žalovanej istiny žalobcovi, žalovaný takýto dôkaz, ktorý by bez pochybností preukázal splnenie povinnosti žalovaného na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu vo výške 54.000,10 Eur žalobcovi (pokladničný doklad, výpis z účtu) nepredložil. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že takto uložená povinnosť na doplnenie dokazovania je nevykonateľná, nakoľko záväzok uplatnený žalobou bol zo strany žalobcu priamo v žalobe, ako aj v jeho ďalších vyjadreniach dostatočne špecifikovaný s tým, že ide o záväzok na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu v zmysle ústne uzatvorenej kúpnej zmluvy medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim. Naopak, stotožnil sa s názorom žalobcu, že otázka, či bol záväzok žalovaného uplatnený žalobou splnený, sa neodvíja od

údajov žalobcu v účtovnej evidencii, ale od faktického preukázania, či sa žalobcovi dostalo plnenia, na ktoré má nárok teda, či k zaplateniu žalovanej sumy žalovaným skutočne došlo. Za rozhodujúce v tomto prípade okresný súd považoval to, z akého právneho vzťahu vznikol nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy voči žalovanému (nárok žalobcu na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu vyplývajúci z ústnej kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným), teda voči komu de iure existuje pohľadávka žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy, a nie skutočnosť, či žalobca žalovanú pohľadávku voči žalovanému eviduje v účtovníctve, resp., či ju eviduje voči inému subjektu ako žalovanému. Súd prvej inštancie v zmysle vyššie uvedeného uzavrel, že mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že povinnosť zaplatiť žalovanú sumu vo výške 54.000,10 Eur predstavujúcu časť nezaplatenej zálohy na kúpnu cenu v zmysle ústne uzatvorenej kúpnej zmluvy medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim, bola a je povinnosťou žalovaného, čím je zároveň daná aj pasívna vecná legitímácia žalovaného v predmetnom spore. Žalovaný bol preto povinný žalobcovi uhradiť zálohu na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur a splnenie tejto povinnosti v predmetnom konaní riadne preukázať predložením hodnoverného a relevantného listinného dôkazu o zaplatení žalovanej istiny vo výške 54.000,10 Eur z titulu doplatenia časti zálohy na kúpnu cenu, pričom okresný súd mal za to, že žalovaný takýto dôkaz v konaní nepredložil, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej istiny je dôvodný a preukázaný, žalovaný neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k dôvodom, ktorými rozporoval žalobou uplatnený nárok, preto súd zaviazal žalovaného na doplatenie zálohy na kúpnu cenu vo výške 54.000,10 Eur.

3.4. Okresný súd sa nestotožnil ani so žalovaným vznesenou námietkou premlčania žalobou uplatneného nároku, ktorý poukázal na to, že ústna kúpna zmluva mala byť podľa tvrdení žalobcu uzatvorená v apríli 2010 a žaloba bola podaná na súd 6. mája 2014. Na základe predložených listinných dôkazov, najmä Preberacieho protokolu zo dňa 11. mája 2010, dospel súd prvej inštancie k záveru, že je potrebné prisvedčiť argumentácii žalobcu, že žalovaný nárok nie je premlčaný. Okresný súd poukázal na to, že splatnosť záväzku žalovaného na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur nie je odvodená od dátumu uzatvorenia ústnej kúpnej zmluvy, ale s poukazom na ustanovenie § 450 ods. 1, Obchodného zákonníka odo dňa, kedy žalobca žalovanému umožnil nakladať s gastronomickými zariadeniami, čo v zmysle preberacieho protokolu podpísaného žalovaným bolo dňa 11. mája 2010, a žalobca tak mohol svoje právo voči žalovanému uplatniť prvýkrát dňa 12. mája 2010. Vzhľadom na skutočnosť, že v obchodnoprávných vzťahoch je v zmysle ustanovenia § 397 premlčacia doba štvorročná a žaloba bola na súd podaná dňa 6. mája 2014, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca podal žalobu na súd pred uplynutím premlčacej doby, a teda žaloba bola podaná včas.

4. Odvolací súd svojím rozsudkom zo dňa 24. novembra 2021, č. k. 3Cob/181/2019-365, rozsudok okresného súdu zo dňa 14. júna 2019 potvrdil (výrok I.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (výrok II.).

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd skonštatoval vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého dôvodmi sa v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal. Uviedol, že z vykonaného dokazovania pred okresným súdom bolo zrejmé, že žalovaný hodnoverným spôsobom nepreukázal súdu zaplatenie dohodnutej zálohy kúpnej ceny v celom rozsahu t.j. v sume 150.590,- Eur. Prijímovým pokladničným dokladom č. 10E90066 zo dňa 11. mája 2010 bolo preukázané zaplatenie sumy v hotovosti 66.589,90 Eur a príjmovým pokladničným dokladom č. 10E90025 zo dňa 17. februára 2010 zaplatenie sumy v hotovosti 30.000,- Eur žalobcovi ako zálohy kúpnej ceny. Žalovaný teda nepreukázal zaplatenie dohodnutej zálohy kúpnej ceny v sume 54.000,- Eur.

4.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že na základe postúpenia pohľadávky žalovaného v sume 150.590,- Eur na spol. Tatra-Leasing, s.r.o., čo nebolo medzi stranami sporné, je z Kúpnej zmluvy č. 31100093 zrejmé, že žalovaný realizoval získanie vlastníctva k predmetnému gastro zariadeniu formou leasingu v zostatkovej cene 279.410,10 Eur. Zaplatením a následným započítaním zaplatenej zálohy žalovaným v sume 66.589,90 Eur a 30.000,- Eur a splátok z leasingovej zmluvy v sume 279.410,10 Eur je rozdiel oproti dohodnutej kúpnej cene 430.000,- Eur (66.589,90 Eur + 30.000,- Eur + 279.410,10 Eur =

376.000,- Eur) práve žalovaná suma 54.000,- Eur.

4.3. Krajský súd ďalej skonštatoval, že vzhľadom na skutočnosť, že ústna zmluva zanikla podpisom Kúpnej zmluvy č. 31100093 a leasingová zmluva zanikla splatením všetkých leasingových splátok, čo preukazuje list spoločnosti Tatra-Leasing, s.r.o. zo dňa 22. januára 2014, došlo k zániku zmluvných vzťahov medzi stranami. Na základe vykonaného dokazovania žalovaný nepreukázal zaplatenie celej dohodnutej zálohy kúpnej ceny v sume 54.000,- Eur aj napriek tej skutočnosti, že celá záloha bola predmetom postúpenia na žalovaného a následného započítania na pohľadávku žalovaného voči Tatra-Leasing, s.r.o., a preto považuje odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Napadnutým rozsudkom nastal stav spravodlivého usporiadania sporu medzi stranami tak, aby bola žalobcovi uhradená celá kúpna cena za dodanie gastro zariadenia žalovanému.

4.4. Vo vzťahu k námietke žalovaného ohľadom premlčania nároku odvolací súd uzavrel, že nárok nie je premlčaný, pretože nebola v konaní preukázaná povinnosť žalovaného zaplatiť zálohu kúpnej ceny z ústnej zmluvy ku konkrétnemu dátumu a preto súd prvej inštancie správne posúdil povinnosť plnenia v súlade § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka. Odo dňa 11. mája 2010, kedy žalobca žalovanému umožnil nakladať s gastronomickými zariadeniami, a to na základe preberacieho protokolu podpísaného žalovaným a teda od 12. mája 2010, začala žalobcovi plynúť štvorročná premlčacia lehota, žaloba bola podaná dňa 6. mája 2014 a teda pred uplynutím premlčacej lehoty.

4.5. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

5. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa ust. § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

6. V časti dovolania, ktorej prípustnosť dovolateľ odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ C.s.p. tento namieta, že ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd neuviedli v napadnutých rozhodnutiach žiadne zákonné ustanovenie, ktoré v danom prípade aplikovali. Výtýka súdu prvej inštancie, že tento iba stroho odcitoval zákonné ustanovenia Obchodného zákonníka o kúpnej zmluve a o postúpení pohľadávky (bod 39. až 58. odôvodnenia) bez akéhokoľvek zdôvodnenia ich aplikácie na zistený skutkový stav. Uvedená nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov oboch inštancií má podľa žalovaného za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je riadne zrozumiteľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

6.1. Žalovaný tvrdí rozporupnosť a svojvoľnosť (arbitrárnosť) záverov odvolacieho súdu a rozpor so zásadami dokazovania v tom, že súd jeden listinný dôkaz - Kúpnu zmluvu v jej časti o zániku pôvodnej ústnej kúpnej zmluvy a o postúpení pohľadávky zo žalovaného na Tatra-Leasing, s.r.o. vyhodnotil ako preukázané skutkové tvrdenie, avšak súčasne vyhlásenie žalobcu v tej istej Kúpnej zmluve o úhrade zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur zo strany žalovaného, ako aj vyhlásenie žalobcu o neexistencii žiadnej pohľadávky žalobcu voči žalovanému bez akéhokoľvek zdôvodnenia nepovažoval za preukázané.

6.2. K porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces došlo podľa dovolateľa aj tým, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania, t.j. bez osobnej účasti žalovaného na pojednávaní, čím došlo k popretiu procesného práva žalovaného verejne sa vyjadriť ku všetkým skutkovým tvrdeniam a právnym záverom, čím došlo podľa dovolateľa k porušeniu princípu rovnosti zbraní zo strany súdu.

7. Dovolateľ v časti dovolania, ktorého prípustnosť odvodzuje od ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. poukázal na to, že odvolací súd v bode 15. odôvodnenia svojho rozsudku skonštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, a teda potvrdil i záver okresného súdu v bode 65. odôvodnenia rozsudku, kde tento uviedol, že „Povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi zálohu na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur tak predstavovala povinnosť ešte podľa kúpnej zmluvy ústne uzatvorenej medzi žalobcom

ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim, ktorá účinnosťou Kúpnej zmluvy č. 31100093 zo dňa 11. mája 2010 zanikla". Odvolací súd teda skonštatoval správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, a síce: 1./ nárok uplatnený žalobcom vyplýva z ústnej kúpnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, ktorá zanikla dňa 11. mája 2010 (podpisom Kúpnej zmluvy č. 31100093) a 2./ leasingová zmluva zanikla splatením všetkých leasingových splátok (list spoločnosti Tatra-Leasing, s.r.o. zo dňa 22. januára 2014), ergo došlo k zániku zmluvných vzťahov medzi stranami.

Uvedené skutkové zistenia odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne právne posúdil, keď sa bez akéhokoľvek právneho zdôvodnenia stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že napriek nespornému zániku ústnej kúpnej zmluvy má predmetný záväzok žalovaného trvať aj po tom, čo sa strany konania výslovne dohodli na zániku ústnej kúpnej zmluvy, teda aj po zániku právneho dôvodu (titulu), z ktorého tento záväzok žalovaného vyplýval. Dovolateľ nesúhlasí s odvolacím súdom, ktorý vo svojom rozsudku priznal peňažný nárok žalobcovi zo zaniknutej ústnej kúpnej zmluvy, pričom uvedený právny záver podľa dovolateľa vyslovene popiera zákon, a to ust. § 572 ods. 2 Občianskeho zákonníka (strany sa môžu dohodnúť, že nesplnený záväzok alebo jeho časť sa zrušuje bez toho, aby vznikol nový záväzok) v spojení s ust. § 451 ods. 2 OZ (Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov) a § 457 OZ (Ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal), a je tak v rozpore s ustálenou súdnou praxou v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. júna 2010 sp. zn. 4Cdo/46/2009 a rozhodnutí zo dňa 23. novembra 2010 sp. zn. 5 M Cdo/17/2009. Žalovaný zastáva názor, že pokiaľ súd správne skonštatoval zánik ústnej kúpnej zmluvy, mal na daný skutkový stav aplikovať ustanovenie § 572 ods. 2 OZ o zániku záväzku v spojení s ust. § 451 OZ o bezodôvodnom obohatení a z uvedeného právneho stavu následne skonštatovať zánik zmluvného záväzku žalovaného voči žalobcovi na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu a teda právnu nedôvodnosť žalobou uplatneného nároku a zároveň vznik právneho nároku žalovaného voči žalobcovi na vydanie bezodôvodného obohatenia vo výške zaplatenej zálohy.

7.1. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa žalovaného rovnako nezákonný i záver súdu o premlčaní žalobcom uplatneného nároku. Dovolateľ namietá, že súdy oboch inštancií nesprávne právne posúdili námietku premlčania, nakoľko za začiatok premlčacej lehoty súd označil dátum podpísania Preberacieho protokolu (11. mája 2010), pričom súd podľa dovolateľa absolútne odignoroval, že Preberací protokol bol potvrdením o prevzatí a odovzdaní hnutelného majetku na základe Kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a Tatra-Leasing, s.r.o., teda zmluvného záväzku odlišného od ústnej kúpnej zmluvy, t.j. na základe záväzku uzavretého medzi inými osobami ako stranami konania.

8. Žalovaný považuje rozsudok súdu prvej inštancie, ako i rozsudok odvolacieho súdu za ústavné nesúladný a nespravodlivý, tvrdiac ich priamy rozpor so zákonom. Vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovaného, keď žalovanému ako dovolateľovi v prípade núteného výkonu napadnutého rozhodnutia hrozí podstatne väčšia ujma ako žalobcovi, s poukazom na skutočnosť, že sú dané dôvody osobitného zreteľa, žalovaný navrhol, aby dovolací súd v zmysle ust. § 444 ods. 1 C.s.p. odložil vykonateľnosť dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie.

8.1. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zo dňa 24. novembra 2021 ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 14. júna 2019 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada uložiť povinnosť žalobcovi nahradiť žalovanému trovy konania v celom rozsahu.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny, nakoľko tento obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, nejedná sa tak o arbitrárne rozhodnutie. Rozsudok odvolacieho súdu nie je vzhľadom na iné skutkové okolnosti, ako sú uvedené v rozhodnutiach, na ktoré vo svojom dovolaní poukazuje žalovaný, podľa žalobcu takým rozhodnutím, odklon od ktorého odvolacím súdom by mohol predstavovať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyššiemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného ako

neprípustné odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

12. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

13. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

14. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

17. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Dovolateľ poukázal na to, že súdy mu svojimi procesnými pochybeniami znemožnili uskutočniť jeho základné procesné práva tým, že svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, čo zakladá ich nepreskúmateľnosť, nevedli v napadnutých rozhodnutiach žiadne zákonné ustanovenie, ktoré v danom

prípade aplikovali, rozhodli vo veci svojvoľne v rozpore so zásadami dokazovania a odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania, t.j. bez osobnej účasti žalovaného na pojednávaní, čím došlo podľa dovolateľa k porušeniu princípu rovnosti zbraní zo strany súdu.

18. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p., zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. O uvedený prípad sa však podľa dovolacieho súdu v súdnej veci nejedná.

19. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

20. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

21. Dovolačný súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). K arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú dostatočne zrejmé dôvody, pre ktoré súd žalobe vyhovel.

23. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu, ako i súdu prvej inštancie, že tento iba stroho odcitoval zákonné ustanovenia Obchodného zákonníka o kúpnej zmluve a o postúpení pohľadávky (bod 39. až 58. odôvodnenia), a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia ich aplikácie na zistený skutkový stav, z ktorého dôvodu sú rozhodnutia súdov oboch inštancií nepreskúmateľné, s uvedeným tvrdením dovolateľa sa najvyšší súd nestotožňuje.

23.1. Je potrebné mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé čoho, a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhol, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie primerane vysvetlil.

23.2. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že je právne súladné, keď odvolací súd v celom rozsahu sa stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, s poukazom na § 387 CSP, odkázal na správnosť dôvodov, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku. Pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, konkrétne z bodov 39. až 59. jednoznačne vyplýva v zmysle, ktorých zákonných ustanovení, upravujúcich záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, konkrétne ustanovení upravujúcich zmluvný záväzok medzi stranami (§ 409 ods. 1 ObZ, 269 ods. 2 ObZ, § 272 ods. 1 ObZ), kúpnu cenu (§ 409 ods. 2 ObZ, § 450 ObZ), povinnosti predávajúceho podľa § 411 ObZ, povinnosti kupujúceho podľa § 447 ObZ, premlčanie práva podľa § 387 ods. 1 ObZ, § 388 ObZ, 391 ods. 1 ObZ, § 392 ods. 1 ObZ, § 397 ObZ, ako i ustanovení upravujúcich postúpenie pohľadávky (§ 527 ods. 1 OZ, § 529 ods. 1 OZ) a ust. Obchodného zákonníka upravujúce povinnosti dlžníka, ktorý je v omeškaní so splnením peňažného záväzku (§ 369 ods. 1 ObZ) súd právne vec posúdil. Súd prvej inštancie následne uviedol, ktoré skutočnosti boli v konaní sporné, ktoré nesporné, z akých dôkazov vychádzal a vo svojom odôvodnení dôsledne v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu komplexne vysvetlil, prečo dospel k záveru, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k dôvodom, ktorými rozporoval žalobou uplatnený nárok, z ktorého dôvodu následne uznal súd prvej inštancie ako i odvolací súd nárok žalobcu na zaplatenie sumy 54.000,10 Eur za dôvodný. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je svojvoľné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je možné bez ďalšieho považovať, či súdy vec správne právne posúdili

24. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je aj dovolacia námietka žalovaného, týkajúca sa prípadného nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov, ktorým súdy oboch inštancií následne dospeli k podľa neho nesprávnym skutkovým zisteniam a ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať, za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama o sebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nezakladá.

24.1. Žalovaný tvrdí rozporuplnosť záverov odvolacieho súdu pre ich rozpor so zásadami dokazovania v tom, že súd jeden listinný dôkaz, teda Kúpnu zmluvu v jej časti o zániku pôvodnej ústnej kúpnej zmluvy a o postúpení pohľadávky zo žalovaného na Tatra-Leasing, s.r.o. vyhodnotil ako preukázané skutkové tvrdenie, avšak súčasne vyhlásenie žalobcu v tej istej Kúpnej zmluve o úhrade zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur zo strany žalovaného, ako aj vyhlásenie žalobcu o neexistencii žiadnej pohľadávky žalobcu voči žalovanému bez akéhokoľvek zdôvodnenia nepovažoval za preukázané.

24.2. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži ani na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C.s.p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04), a rovnako do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Takéto dovolacie námietky nepredstavujú zákonom spôsobilý spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 431 C.s.p. a z tohto dôvodu nemôžu predstavovať vadu zmatečnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Z obsahu dovolania je najvyššiemu súdu zrejmé, že žalovaný ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore.

24.3. Napriek uvedenému však dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nie možné súhlasiť s dovolaťom, že „súd bez akéhokoľvek zdôvodnenia nepovažoval vyhlásenie žalobcu - v tej istej Kúpnej zmluve - o úhrade zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur zo strany žalovaného, ako aj vyhlásenie žalobcu o neexistencii žiadnej pohľadávky žalobcu voči žalovanému za preukázané“. Už z bodu 7. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 25. júla 2018 vyplýva záver, že „Skutočnosť, že v článku VII. kúpnej zmluvy je uvedené, že žalovaný uhradil celú zálohu vo výške 150.590,- Eur, nemôže podľa názoru odvolacieho súdu bez ďalšieho (pokladničný doklad, výpis z účtu...) preukázať úhradu kúpnej ceny“. Okresný súd následne v bode 65. odôvodnenia svojho v poradí druhého rozhodnutia uviedol, že „Odkazujúc na závery odvolacieho súdu mal súd za to, že skutočnosť, že v čl. VII Kúpnej zmluvy je uvedené, že žalovaný uhradil celú zálohu na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur, nemôže bez ďalšieho preukázať úhradu kúpnej ceny“. Následne opäť v intenciách so záverom odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení okresný súd zdôraznil, že jednoznačným dôkazom o splnení povinnosti žalovaného je buď výpis z účtu žalovaného preukazujúci zaplatenie dohodnutej zálohy na účet žalobcu alebo iný účtovný doklad preukazujúci splnenie záväzku žalovaného, avšak žalovaný takýto dôkaz, súdu nepredložil. Z uvedeného vyplýva, že tak okresný, ako i krajský súd dostatočne zdôvodnili, prečo považovali za preukázané, že povinnosť zaplatiť žalovanú sumu vo výške 54.000,10 Eur predstavujúcu časť nezaplatennej zálohy na kúpnu cenu v zmysle ústne uzatvorenej kúpnej zmluvy medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim bola a je povinnosťou žalovaného, tento bol povinný žalobcovi uhradiť zálohu na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur a splnenie tejto povinnosti v predmetnom konaní riadne preukázať predložením hodnoverného a relevantného listinného dôkazu o zaplatení žalovanej istiny vo výške 54.000,10 Eur z titulu doplatenia časti zálohy na kúpnu cenu, ktorý dôkaz však žalovaný v konaní nepredložil.

25. Dovolaťel' v časti dovolania, ktorého prípustnosť odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ C.s.p. namietať taktiež to, že súd mu svojim procesným pochybením znemožnil uskutočniť jeho základné procesné práva a boli porušené tiež základné práva garantované spravodlivým súdnym procesom, a síce rovnosť zbrani a kontradiktórnosť konania.

25.1. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo podľa dovolaťela aj tým, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania, t.j. bez osobnej účasti žalovaného na

pojednávani, čím došlo k popretiu procesného práva žalovaného verejne sa vyjadriť ku všetkým skutkovým tvrdeniam a právnym záverom a k porušeniu princípu rovnosti zbraní zo strany súdu.

25.2. Dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému konštatuje, že v civilnom sporovom konaní sa uplatňujú základné zásady a princípy spravodlivosti konania, medzi ktoré patrí aj princíp rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti konania (čl. 6, čl. 9 C.s.p.). Tak, ako vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, každá strana sporu musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za potrebné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s dôkazmi, protiargumentmi a podaniami protistrany, predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a následne mať aj možnosť vyjadriť sa k nim. Kontradiktórnosť v civilnom konaní znamená možnosť strany popierať požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby boli vypočuté jej argumenty a návrhy (viď nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 31/2016, sp. zn. III. ÚS 32/2015, sp. zn. I. ÚS 276/2016, sp. zn. IV. ÚS 89/2018, sp. zn. II. ÚS 249/2012, sp. zn. II. ÚS 168/2012).

25.3. Dovolací súd tvrdenie žalovaného, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania považuje za nepravdivé. Z obsahu s vecou súvisiaceho spisu je zrejmé, že krajský súd rozhodol o merite veci na nariadenom pojednávaní dňa 24. novembra 2021 (viď. Zápisnica o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 24. novembra 2021 na č.l. 363 a nasl. spisu), čoho dôkazom je i predvolanie na toto pojednávanie zo dňa 13. októbra 2021 (na č.l. 359), ktoré bolo dňa 19. októbra 2021 o 15.43 hod. doručené právnomu zástupcovi dovolateľa (na č.l. 361 spisu), ktorý sa však, napriek riadnemu poučeniu, na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavil. Najvyšší súd uvádza, že z obsahu spisu a priebehu celého konania teda nevyplýva žiadne z porušení základných zásad a princíпов v civilnom sporovom konaní. Obranu dovolateľa v podobe tvrdenej nemožnosti verejne sa vyjadriť ku všetkým skutkovým tvrdeniam a právnym záverom hodnotí dovolací súd ako účelovú, a preto považuje dovolanie žalovaného v tejto časti za nedôvodné.

26. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené a po preskúmaní veci dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je nepreskúmateľné, protirečivé a arbitrárne, ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia a konanie pred odvolacím súdom v rozhodovanej veci nebolo postihnuté tvrdenou vadou zmatečnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

27. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 C.s.p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 C.s.p.). Žalovaný prípustnosť dovolania opieral o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., avšak spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až 435 C.s.p. dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

29. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. by mal dovolateľ vysvetliť /a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť/, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

30. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 C.s.p.), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného právneho významu a či ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje príslušné zákonné ustanovenie. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť. Zároveň musí dovolateľ špecifikovať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže odvolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritorneho dovolacieho prieskumu. Ak dovolanie nespĺňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p., čo predstavuje zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

31. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namieta nesprávne právne posúdenie, predmetné náležitosti neobsahuje. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ nesúhlasí s odvolacím súdom, ktorý vo svojom rozsudku priznal peňažný nárok žalobcovi zo zaniknutej ústnej kúpnej zmluvy a prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. založil na tvrdení, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, keď stotožniac sa s právnym názorom súdu prvej inštancie uzavrel, že predmetný záväzok žalovaného vyplývajúci z ústnej kúpnej zmluvy má trvať aj po tom, čo sa strany konania výslovne dohodli na jej zániku, teda aj po zániku právneho dôvodu (titulu), z ktorého tento záväzok žalovaného vyplýval, ktorý právny záver podľa dovolateľa vyslovene popiera zákon, a to ust. § 572 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 451 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka a rozhodnutie odvolacieho súdu tak je podľa dovolateľa v rozpore s ustálenou súdnou praxou v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. júna 2010 sp. zn. 4Cdo/46/2009 a rozhodnutí zo dňa 23. novembra 2010 sp. zn. 5 M Cdo/17/2009. Žalovaný zastáva názor, že pokiaľ súd správne skonštatoval zánik ústnej kúpnej zmluvy, mal na daný skutkový stav aplikovať ustanovenie § 572 ods. 2 OZ o zániku záväzku v spojení s ust. § 451 OZ o bezdôvodnom obohatení a z uvedeného právneho stavu následne skonštatovať zánik zmluvného záväzku žalovaného voči žalobcovi na zaplatenie zálohy na kúpnu cenu a teda právnu nedôvodnosť žalobou uplatneného nároku a zároveň vznik právneho nároku žalovaného voči žalobcovi na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške zaplatenej zálohy.

31.1. Reflektujúc na vyššie uvedené najvyšší súd uvádza, že nie je oprávnený posudzovať prípustnosť (a dôvodnosť) dovolania žalovaného vo vzťahu k ním nastolenej právnej argumentácii, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď tento v rozpore s ust. § 451 ods. 2 OZ, § 457 OZ a § 572 ods. 2 OZ uzavrel, že predmetný záväzok žalovaného vyplývajúci z ústnej kúpnej zmluvy má trvať aj po jej zániku, teda aj po zániku právneho dôvodu (titulu), z ktorého tento záväzok žalovaného vyplýval.

31.2. Pre odôvodnenie predmetného záveru dovolací súd predovšetkým poukazuje na druhú právnu vetu judikátu R 73/2019 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019, ktorá znie nasledovne:

„Dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritorne posúdil v jeho neprospech“.

31.3. Žalovaný predmetnú argumentáciu o rozpore záverov súdu s ust. § 451 ods. 2 OZ, § 457 OZ a § 572 ods. 2 OZ v odvolaní neuviedol, dovolací súd sa tak nemôže vecne zaoberať námietkou, ktorou sa odvolací súd meritorne nezaoberal.

31.4. Dovolací súd navyiac uvádza, že dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu vid. ust. § 366 C.s.p.) a vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku konštatuje, že tzv. „novoty“ nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt (obdobne k

tomu 2Obdo/97/2020, 2Obdo/3/2021). Uvedená úprava vyplýva zo zásady, že istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Výnimkou je uplatnenie skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (ust. § 435 C.s.p.).

32. Žalovaný tvrdiaci prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. rovnako vytýka súdom oboch inštancií, že vo svojich rozhodnutiach nesprávne právne posúdili i námietku premlčania, nakoľko za začiatok premlčacej lehoty súd označil dátum podpísania Preberacieho protokolu (11. mája 2010), ktorý bol potvrdením o prevzatí a odovzdaní hnutel'ného majetku na základe Kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a Tatra-Leasing, s.r.o., teda zmluvného záväzku odlišného od ústnej kúpnej zmluvy, t.j. na základe záväzku uzavretého medzi inými osobami ako stranami konania.

33. Dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP je striktne limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Z obsahu dovolania je zrejmé, že v ňom nie je špecifikovaná žiadna právna otázka vo vzťahu k posúdeniu okamihu začatia plynutia premlčania žalobou uplatneného nároku, pričom za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP, nemožno považovať argumenty žalovaného v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade len jeho nespokojnosť s vyvedením záverov súdmi nižších inštancií. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) a spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, nezodpovedá kritériám uvedeným v § 432 CSP. Rovnako pod toto zákonné ustanovenie nie je možné subsumovať nesúhlas dovolateľa s procesným postupom súdov nižších inštancií pri vykonávaní dôkazov a ich vyhodnotení.

33.1. Dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 29/2021). Zároveň pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd z vykonaného dokazovania nezistil správne skutkový stav, a preto vec nesprávne právne posúdil, nejedná sa o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné, resp. nesprávne zistenie skutkového stavu.

34. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle § 421 ods. 1 CSP spôsobom, ako vyplýva z § 432 ods. 2 CSP. Bez uvedeného nemôže dovolací súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Je tak nepochybné, že v dovolaní žalovaného absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t.j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

34.1. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis, a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

35. Dovolací súd popri vyššie uvedenom navyiac akcentuje, že už súd prvej inštancie vo svojom v poradí prvom rozsudku uviedol, že splatnosť záväzku žalovaného na zapltenie zálohy na kúpnu cenu vo výške 150.590,- Eur je s poukazom na ustanovenie § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka odvodená odo dňa, kedy žalobca žalovanému umožnil nakladať s gastronomickými zariadeniami. Preberací protokol podpísaný žalovaným dňa 11. mája 2010, bez ohľadu na to, že tento bol potvrdením o prevzatí a odovzdaní hnutel'ného majetku na základe písomnej Kúpnej zmluvy, s ohľadom na skutočnosť, že predmet plnenia podľa ústnej Kúpnej zmluvy bol zhodný s predmetom plnenia podľa písomne uzatvorenej Kúpnej zmluvy, bol pre súd iba preukázateľným dokladom určenia okamihu, kedy sa predmet záväzku dostal do dispozičnej sféry konečného užívateľa, z ktorého následne súd určil, že žalobca tak mohol svoje právo voči žalovanému uplatniť prvýkrát dňa 12. mája 2010. Následne vzhľadom na skutočnosť, že v obchodnoprávných vzťahoch je v zmysle ustanovenia § 397 ObZ premlčacia doba štvorročná, táto začala plynúť najskôr nasledujúci deň po prevzatí tovaru od žalobcu žalovaným, t.j. od 12. mája 2010 a keďže žaloba bola na súd podaná dňa 6. mája 2014, dospeli súdy k

záveru, že žalobca podal žalobu na súd pred uplynutím premlčacej doby, a teda táto bola podaná včas.

36. Podľa ust. § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

37. Podľa ust. § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného na základe § 447 písm. c) a písm. f) CSP odmietol.

39. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ustanovenie § 451 ods. 2 v spojení s ustanovením § 393 ods. 2, druhá veta C.s.p. a ustanovením § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok